

**XIX Konferencja Międzyparlamentarna
ds. Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa
oraz Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony (WPZiB/WPBiO)
9 września 2021
w formacie wideokonferencji**

Wspólne oświadczenie współprzewodniczących

Uwagi wstępne

XIX Konferencja Międzyparlamentarna (KM) ds. WPZiB/WPBiO odbyła się w ramach parlamentarnego wymiaru słoweńskiej prezydencji Rady UE, w dniu 9 września 2021 roku. Ze względu na pandemię COVID-19, wydarzenie po raz trzeci zorganizowano w formacie wideokonferencji. Wzięli w nim udział parlamentarzyści z państw członkowskich UE oraz z Parlamentu Europejskiego. W spotkaniu uczestniczyli także parlamentarzyści z krajów kandydujących oraz krajów - potencjalnych kandydatów, jak również z europejskich państw członkowskich NATO, niebędących członkami UE, tzn. z Czarnogóry, Macedonii Północnej, Norwegii, Serbii i Zjednoczonego Królestwa.

My, współprzewodniczący XIX Konferencji Międzyparlamentarnej:

1. Zauważamy, że niedawne wydarzenia i wyzwania międzynarodowe, w tym pandemia COVID-19, postawiły przed światem, w którym żyjemy istotne wyzwania i mają wpływ na kluczowe aspekty wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPZiB) oraz wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO). Podkreślamy, że - aby UE mogła stać się jeszcze ważniejszym graczem globalnym i potrafiła aktywnie naciskać na wzmacnianie multilateralizmu, musi działać na scenie globalnej według zasad wspólnej kultury strategicznej.
2. Uznajemy globalny wybuch pandemii COVID-19 za czynnik przyspieszający zmiany w środowisku międzynarodowym i przypominamy o istniejącej szansie UE na zredefiniowanie własnej agendy międzynarodowej z myślą o stawieniu czoła nowym geopolitycznym wyzwaniom.
3. Podkreślamy fundamentalne znaczenie wewnętrznej i zewnętrznej odporności UE, wzmacniania współpracy z podobnie myślącymi partnerami, rozwijania nowych partnerstw oraz wzmacniania wielostronnej wizji UE w skali globalnej. Wskazujemy na to, jak ważna jest suwerenność strategiczna UE, budowana na otwartości, multilateralizmie i ładzie światowym opartym na zasadach.

4. Zauważamy, że kryzys wywołany przez COVID-19 ujawnił potrzebę zintensyfikowania współpracy wielostronnej, szczególnie w globalnym systemie zarządzania zdrowiem i w odbudowie gospodarki. Wzywamy do dalszego wspierania partnerów na całym świecie w walce z pandemią COVID-19 poprzez reagowanie w nagłych sytuacjach zagrożenia zdrowia oraz potrzeb pomocy humanitarnej, wzmocnienie systemów opieki zdrowotnej i wspieranie odbudowy gospodarki.
5. Z zadowoleniem przyjmujemy nieprzerwane wysiłki Drużyny Europy i takich inicjatyw Globalnego Reagowania na Koronawirusa jak Program COVAX, które pomagają krajom partnerskim w radzeniu sobie z pandemią. Wzywamy do dalszego wspierania COVAX jako mechanizmu realizowania międzynarodowej solidarności szczepionkowej.
6. Przyznajemy, że wycofanie sił międzynarodowych z **Afganistanu** niesie poważne skutki geopolityczne i dla bezpieczeństwa tego kraju, jego bezpośredniego otoczenia oraz całej wspólnoty międzynarodowej. Wyrażamy zaniepokojenie zagrożeniami, które mogą się pojawić w tym nieprzewidywalnym środowisku bezpieczeństwa i w związku z tym wzywamy wszystkie strony do przestrzegania zasad prawa międzynarodowego, międzynarodowego prawa humanitarnego i międzynarodowego prawa w dziedzinie praw człowieka. Podkreślamy, że osoby dysponujące siłą i władzą w Afganistanie powinny być odpowiedzialne i rozliczane za ochronę ludzkiego życia i mienia oraz za niezwłoczne przywrócenie bezpieczeństwa i porządku społecznego. Powtarzamy, że afgańskie kobiety i dziewczęta, jak również cały naród afgański zasługują na bezpieczne oraz godne życie i zadowoleniem przyjmujemy szerokie międzynarodowe poparcie dla ich praw i swobód, które przez ostatnie dwadzieścia lat stanowiły integralną część egzystencji kobiet i dziewcząt. Wzywamy do większego zaangażowania wspólnoty międzynarodowej na rzecz zapobiegania ryzykom potencjalnie związanym z niestabilnym Afganistanem i na rzecz zarządzania nimi.
7. Ponawiamy wezwanie do przyspieszenia wiarygodnego **procesu rozszerzenia** UE i jasnego ukierunkowania na wzmocnienie demokracji, praworządności oraz praw człowieka, jak również na wspieranie pojednania na Bałkanach Zachodnich. Zachęcamy wszystkie kraje regionu Bałkanów Zachodnich do wdrażania reform zmierzających do poprawy sytuacji instytucjonalnej i społeczno-gospodarczej. Z zadowoleniem przyjmujemy ich aktywny udział w inicjatywach współpracy regionalnej, w tym zaangażowanie w regionalny wspólny rynek jako krok na drodze do UE. Wzywamy do zwiększonych wysiłków na rzecz budowania silniejszej woli politycznej wśród państw członkowskich odnośnie do rozszerzenia o Bałkany Zachodnie oraz zapewnienia, by obywatele regionu byli silniej związani z UE i równocześnie korzystali z procesu akcesyjnego. Wzywamy UE do przyspieszenia włączenia krajów regionu do polityk spójności oraz spraw międzynarodowych. Jesteśmy przekonani, że zmodernizowany Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA III) musi poprawić widoczność funduszy UE w regionie oraz, dzięki wzmocnionej warunkowości, wnieść zauważalny wkład.

8. Wzywamy Wysokiego Przedstawiciela, Radę oraz państwa członkowskie by **pełne włączenie krajów Bałkanów Zachodnich w politykę zagraniczną, bezpieczeństwo i obronę** uczynić jednym z priorytetów kompasu strategicznego. Podkreślamy, że zorganizowanie pierwszych konferencji międzyrządowych z Macedonią Północną i Albanią jest sprawą pilną. Przypominamy w tym kontekście, że UE powinna być „partnerem pierwszego wyboru” w upowszechnianiu pokoju, bezpieczeństwa i postępu w regionie. Podkreślamy, że kraje Bałkanów Zachodnich powinny korzystać ze współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony na szczeblu UE, na przykład ze stałej współpracy strukturalnej oraz Europejskiego Funduszu Obrony.
9. Wskazujemy, że bliska współpraca z regionem Bałkanów Zachodnich, w tym także w dziedzinie WPZiB/WPBiO, leży w strategicznym interesie UE. Wzmocnienie regionalnych partnerstw z krajami Bałkanów Zachodnich poprzez WPBiO to dodatkowa szansa na potwierdzenie doniosłości perspektywy europejskiej całego regionu oraz inwestycja w bezpieczniejszą i silniejszą Europę. Wzmacnianie partnerstwa i ustrukturyzowany dialog z krajami Bałkanów Zachodnich w ramach WPBiO wraz z zaangażowaniem regionu w projekty i inicjatywy obronne UE przyczyni się do lepszej współpracy w dziedzinie obronności. Ponadto zwiększy zdolność i potencjał UE jako niezawodnego aktora bezpieczeństwa międzynarodowego. Ta wspólna współpraca da możliwość lepszego włączenia całego regionu dzięki przyjęciu wspólnej kultury strategicznej oraz budowaniu wspólnego potencjału bezpieczeństwa Unii i jej sąsiadów. Zintensyfikowana współpraca będzie stanowiła krok naprzód w już istniejących partnerstwach z krajami Bałkanów Zachodnich w ramach misji i operacji WPBiO, zarówno w regionie, jak i poza nim.
10. Podkreślamy, że założeniem **kompasu strategicznego** jest opracowanie nowego podejścia do partnerstw w zakresie bezpieczeństwa i obrony z organizacjami międzynarodowymi i krajami trzecimi. Jak dotąd, w toczącym się procesie dialogu wskazywano ponownie na konieczność budowania elastycznych i szytych na miarę ram partnerstwa, uwzględniających specyfikę każdego partnera oraz zakres jego wkładu w działania UE. W tym kontekście priorytetem powinno być opracowanie zindywidualizowanego podejścia do partnerskiej współpracy z Bałkanami Zachodnimi. W rzeczy samej, integracja Bałkanów Zachodnich z UE to kluczowy cel strategiczny a we wspólnym interesie Unii i regionu leży wspieranie jego dalszej integracji euroatlantyckiej. Wykorzystanie prac przeprowadzonych w związku z Programem działań priorytetowych z Sofii z 2018 r., dokumentem roboczym Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych z 2021 r. nt. wzmocnionego zaangażowania UE w regionie Bałkanów Zachodnich w zakresie WPBiO/WPZiB oraz kompasu strategicznego daje szansę na osiągnięcie większego zaangażowania i bardziej pogłębionego dialogu z regionem oraz z krajami kandydującymi do UE.
11. Podkreślamy, że w związku z przyspieszeniem cyfryzacji, automatyzacji, robotyki oraz z wprowadzeniem sztucznej inteligencji, **cyberbezpieczeństwo** stało się jedną z najważniejszych składowych globalnego bezpieczeństwa. Podkreślamy konieczność działania na rzecz odporności infrastruktury krytycznej i gospodarki, jak również bezpieczeństwa użytkowników technologii

cyfrowych. Wzywamy do wzmocnienia wysiłków i inwestycji UE służących wykrywaniu, powstrzymywaniu, adaptacji, zarządzaniu i zapobieganiu oraz odpowiedniemu radzeniu sobie z coraz częstszymi i bardziej wyrafinowanymi cyberzagrożeniami i ryzykiem. Zachęcamy do utworzenia i wdrożenia międzynarodowych standardów i norm cyberbezpieczeństwa, po to, by móc zapewnić globalną, otwartą i bezpieczną cyberprzestrzeń.

12. Podkreślamy jak ważne jest pełne wdrożenie Umowy o wystąpieniu między **UE a Wielką Brytanią**, jak również Umowy o handlu i współpracy oraz Protokołu w sprawie Irlandii i Irlandii Północnej, która to umowa chroni integralność rynku wewnętrznego oraz niepodzielność czterech swobód, jak również ogranicza negatywne następstwa wystąpienia Wielkiej Brytanii z UE dając obywatelom i firmom pewność prawną. Z zadowoleniem przyjmujemy kroki na drodze do powołania przewidzianego Umową Partnerskiego Zgromadzenia Parlamentarnego członków Parlamentów Europejskiego i Parlamentu Wielkiej Brytanii. Wyrażamy nadzieję, że współpraca w zakresie polityki zagranicznej będzie dalej rozwijana i wzmocniana w obszarach wspólnego zainteresowania.
13. Wskazujemy na konieczność wzmocnienia **współpracy transatlantyckiej między UE a USA** w oparciu o równe partnerstwo. Akcentujemy potrzebę globalnego upowszechniania wspólnych demokratycznych wartości, wraz z tendencją do odbudowania i ożywienia wielostronnego ładu międzynarodowego opartego na zasadach, z systemem ONZ jako elementem centralnym oraz przy poszanowaniu prawa międzynarodowego, międzynarodowego prawa humanitarnego i międzynarodowego prawa w dziedzinie praw człowieka. W pełni wspieramy i zobowiązujemy się do poszukiwania synergii oraz wspólnych celów zagranicznych i bezpieczeństwa poprzez dalsze pogłębianie współpracy w ramach transatlantyckiego dialogu UE-USA. W tym względzie podkreślamy wartość współpracy transatlantyckiej dla bezpieczeństwa i stabilności wschodniego i południowego sąsiedztwa UE, Bałkanów Zachodnich oraz kontynentu afrykańskiego i wzywamy do regularnego dialogu i współpracy w tym względzie. Uwypuklamy doniosłość upowszechniania wspólnej odporności cyfrowej, ścisłej współpracy w zakresie wykorzystania nowych technologii i sztucznej inteligencji, a także potrzebę pogłębiania współpracy legislacyjnej i budowania silniejszych struktur.
14. Ściśle monitorujemy rozwój stosunków politycznych z **Rosją**, które w bezpośredni sposób przekładają się na bezpieczeństwo UE i jej bezpośredniego sąsiedztwa. Powtarzamy, że głównym interesem UE jest utrzymanie wolności, stabilności i pokoju na kontynencie europejskim i poza nim. Wskazujemy, że bliższa współpraca oraz jedność wśród państw członkowskich UE są niezbędne do utrzymania konstruktywnego dialogu z władzami rosyjskimi, w oparciu o pięć zasad przewodnich. Zauważamy, że oprócz tradycyjnych selektywnych, strategicznych kontaktów z władzami rosyjskimi, należy promować dialog z rosyjskim społeczeństwem obywatelskim celem wzmocnienia pozytywnego wpływu na rozwój standardów i praktyk demokratycznych.
15. Ubolewamy, że rok po sfałszowanych wyborach prezydenckich na **Białorusi**,

reżim Łukaszenki nadal brutalnie prześladowuje członków opozycji, niezależne media oraz przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego. Potępiamy wykorzystanie nielegalnej migracji jako broni do prowadzenia hybrydowych ataków na Polskę, Litwę i Łotwę, a tym samym naruszanie granic zewnętrznych Unii Europejskiej. Wspieramy szeroko zakrojone restrykcje wprowadzone przez UE w odpowiedzi na poważne naruszenia praw człowieka na Białorusi. Ponawiamy nasze jednogłośne i niesłabnące wsparcie dla sił demokratycznych oraz walecznego narodu Białorusi w dążeniu do godności i wolności.

16. Zalecamy opracowanie bardziej asertywnej, kompleksowej i konsekwentnej strategii **UE-Chiny**, która łączy wszystkie państwa członkowskie, kształtuje stosunki z Chinami w interesie całej UE i zasada się na naszych wartościach oraz upowszechnianiu wielostronnego ładu opartego na zasadach. Wskazujemy, że strategia musi uwzględniać wielowymiarowy charakter stosunków UE z Chinami. Podkreślamy, że Chiny to dla UE partner do współpracy i negocjacji, ale równocześnie konkurent gospodarczy i systemowy rywal w rosnącej liczbie obszarów. Proponujemy, żeby ta strategia opierała się na następujących zasadach: otwartym dialogu i współpracy w zakresie globalnych wyzwań; wzmocnionym zaangażowaniu na rzecz uniwersalnych wartości, norm międzynarodowych i praw człowieka; analizie i identyfikacji ryzyk, podatności i wyzwań; budowaniu partnerstwa z krajami podobnie myślącymi w regionie Indo-Pacyfiku; pobudzaniu otwartej autonomii strategicznej, w tym w relacjach handlowych i inwestycyjnych, jak również w zakresie obronności i promowania głównych interesów i wartości europejskich.
17. Powtarzamy, że priorytetem UE jest aktywne zaangażowanie w odnowienie **Wspólnego wszechstronnego planu działania** (JCPOA) jako sprawy bezpieczeństwa Europy i regionu. Wskazujemy, że JCPOA to jedyny sposób na zatrzymanie niepokojących działań jądrowych Iranu. Ponaglamy nowych przywódców Iranu do niezwłocznego wstrzymania wszelkich działań naruszających JCPOA oraz do jak najszybszego powrotu do negocjacji w Wiedniu, z myślą o doprowadzeniu do ich szybkiego i pomyślnego zakończenia.
18. Wzywamy do dalszego zwiększania synergii i spójności między wszelkimi ramami prawnymi i politycznymi, na których opierają się relacje **UE-Afryka** po to, by były one bardziej skuteczne i zrównoważone i zapewniały silniejsze, długofalowe, wielowymiarowe i wielosektorowe partnerstwo. Podkreślamy, jak ważne jest skuteczniejsze zajęcie się powiązaniem między bezpieczeństwem, bezpieczeństwem żywnościowym i zdrowotnym, zmianami klimatu i migracją. Wzywamy do szybkiej ratyfikacji nowej Umowy o partnerstwie między UE a członkami Organizacji Państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (porozumienie zastępujące umowę z Kotonu). Przypominamy, że Afryka to ważny partner na forach międzynarodowych, których wielostronne organy decyzyjne wymagają reform, które uczynią je bardziej sprawiedliwymi i reprezentatywnymi, co ma kluczowe znaczenie w znajdowaniu rozwiązań na nasze wspólne, globalne wyzwania. Podkreślamy, że UE musi opracować strategiczną i długofalową odpowiedź na chińską inicjatywę „pasa i szlaku”, której powinny przyświecać nasze wspólne wartości oraz potrzeby artykułowane przez naszych afrykańskich sąsiadów.

19. Zachęcamy do solidarności i wysiłków ze strony państw członkowskich i instytucji UE na rzecz poprawy **zdolności UE do reagowania na kryzysy**, szczególnie uwzględniając narastającą w ostatnich latach częstotliwość i dotkliwość klęsk żywiołowych i katastrof wywołanych przez człowieka, zwłaszcza z powodu negatywnych następstw zmian klimatu. W świetle niedawnych klęsk żywiołowych, które obejmują pandemię COVID-19, pożary lasów w Grecji, Włoszech i Hiszpanii, śmiertelne powodzie w Belgii, Niemczech, Luksemburgu i w Niderlandach, podkreślamy doniosłość klauzuli solidarności, która daje UE i jej państwom członkowskim możliwość podjęcia wspólnych działań we wspieraniu innego państwa członkowskiego – ofiary klęski żywiołowej lub katastrofy wywołanej przez człowieka.
20. Podkreślamy potrzebę zmodernizowania istniejących **mechanizmów reagowania kryzysowego** i wzywamy państwa członkowskie, by ponownie przemyślały obecne restrykcyjne podejście do wdrażania klauzuli solidarności. Uznajemy, że decyzja Rady w sprawie wdrażania klauzuli solidarności jest nieadekwatna i nie zapewnia UE i państwom członkowskim dostatecznej podstawy do przygotowania się i działania w sposób skoordynowany w przypadkach klęsk żywiołowych i katastrof wywołanych przez człowieka. Wzywamy odnośnie instytucje UE do przeglądu obecnych ram zarządzania kryzysami na wypadek katastrof i do sporządzenia raportu ustaleń. W tym celu i w oparciu o wymiar wojskowy klauzuli solidarności, wzywamy odnośnie instytucje UE do zbadania sposobu, w jaki zdolności wojskowe państw członkowskich są integrowane z cywilnymi zdolnościami reagowania kryzysowego i sposobu, w jaki można by je było wykorzystać w całej UE w przypadku, w którym państwo członkowskie powołuje się na klauzulę solidarności.

Monika Gregorčič
Przewodnicząca Komisji Polityki Zagranicznej
Zgromadzenie Narodowe Republiki Słowenii

Samo Bevk
Przewodniczący Komisji Obrony
Zgromadzenie Narodowe Republiki Słowenii

Bojan Kekec
Przewodniczący Komisji Stosunków
Międzynarodowych i Spraw Europejskich
Rada Narodowa Republiki Słowenii

David McAllister, MEP
Przewodniczący Komisji Spraw
Zagranicznych PE
Przewodniczący Delegacji PE